

Adolescent v ordinaci: zdraví, psychika a prevence

Jan David, jan.david@lf3.cuni.cz

Tab. 1 Faktory zvýšeného rizika sebevražedného chování

Faktor	Příklady
Hereditární zátěž	Sebevražedné jednání v rodinné anamnéze
Přítomnost či hrozba bolestivé emocionální situace	Úmrtí blízkého Rozvod rodičů Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte
Porucha funkce rodiny	Neúplná či nefungující rodina
Psychiatrické onemocnění	Deprese Psychotická onemocnění
Somatický zdravotní stav	Chronická onemocnění
Temperament	Impulzivita
Nálada	Pocity ztráty naděje a bezradnosti
Ostatní	Podrobný plán sebevraždy Sepisování poslední vůle Dostupnost prostředků (zbraně, léky, návykové látky)

Koutek J. Suicidalita u adolescentů – rizikové faktory a prevence. *Pediatr. pro Praxi*, 2008; 9 (5): 302-304.

Tab. 2 ASQ – The Ask Suicide Screening Questions

Otázka	Ano/Ne
Přál/a sis v posledních několika týdnech umřít?	
Měl/a jsi v posledních několika týdnech pocit, že by pro tebe nebo tvoji rodinu bylo lepší, kdybys nežil/a?	
Měl/a jsi v minulém týdnu myšlenky na sebevraždu?	
Pokusil/a ses někdy v minulosti o sebevraždu?	

Horowitz LM, Bridge JA, Teach SJ, et al. Ask Suicide-Screening Questions (ASQ): a brief instrument for the pediatric emergency department. *Arch Pediatr Adolesc Med*, 2012; 166 (12): 1170-1176.

Tab. 3 Diferenciální diagnostika mentální anorexie

Oblast nemocí	Příklady
Gastrointestinální onemocnění	Nespecifická střevní zánětlivá onemocnění, malabsorpční syndrom (celiakie) , achalázie jícnu, dysfagie, funkční gastrointestinální onemocnění, chronická pankreatitida, potravinové alergie
Endokrinologická onemocnění	Diabetes mellitus, hypertyreóza, adrenální insuficience , vzácně hypopituitarismus
Infekční onemocnění	Chronická hepatitida, těžké latentní infekce (tuberkulóza), zoonózy, vč. parazitárních nemocí
Nádorová onemocnění	Solidní nádory (zejména mozku) , leukémie
Dědičné metabolické poruchy	Organické acidurie, mitochondriálních poruchy
Duševní onemocnění	Deprese, psychotická onemocnění, somatizační porucha, obsedantně kompulzivní porucha, poruchy osobnosti, abúzus návykových látek, vč. závislosti
Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte	Hypoalimentace
Ostatní	Chronické srdeční selhání, chronické onemocnění ledvin, iatrogenní (polékové), systémové autoimunitní onemocnění

Tučně zvýrazněná onemocnění patří mezi ty, která by měla být v rámci diferenciálně diagnostické rozvahy primárně zvažována.